

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

Makó, Kazinczy-u. 3.

Megjelenik hétfő kivételével
minden nap.Fontosabb alkalommal hét-
főn reggel is.

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva

Félévre . . . 3 K 50 f.

Egy óra . . . — K 60 f.

Vidékre postán küldve:

Félévre . . . 7 K — f.

Egy óra . . . 1 K 20 f.

Hirdetések díjszabás szerint.

Főmunkatárs telefon száma 63.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.Felelős szerkesztő:
ESPERSIT JÁNOS.Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 110.

A vasúti pragmatika elejtése

Makó, nov. 15.

A vasúti pragmatika elejtésének híre nagy meglepetést keltett az ellenzéki körökben. Már tegnap este úgy a Kossuth, mint a Justh-pártban élénken tárgyalták és a legmesszebbmenő harcot helyezték kilátásba a kormány azon terve ellen, hogy a vasúti pragmatikát a horvátok kedvére és kedvéért módosítani kívánja.

A Kossuth párt lapja azt írja, hogy „ez törvényes mérnyület államiságunk és nyelvünk ellen és megokolttá tesz minden, a legnagyobb és legtávolibb szélsőségbe menő fegyvert, a melylyel a parlament józan kisebbsége a nemzet prédának vetett érdekei nevében el tudja üzni helyéről ezt a közveszélyes kormányre dszert.

Az ellenzéki vezérek legtöbbje nagyon elkésereedik a miatt, hogy ezt a törvényt, mely annyi küzdelem és egy hosszú ideig tartó horvát obstrukció letörése után jött csak létre, a horvát koalíció kedvéért meg akarják változtatni.

Kossuth Ferenc pártvezér különben a pragmatika elejtéséről a következőket mondta:

— Olvastam a vasút szolgálati pragmatika megváltoztatásáról szóló híreket. Azt tartom, hogy ezek a híresztelések nem felelnek meg a valóságnak. Nem hitetetlen, hogy akadjon magyar miniszter, a ki a magyar államvasutak magyarságát Horvátországban csökkenteni, csorbítani, vagy csak érinteni is akarná.

Holló Lajos, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke így nyilatkozott:

— Szégyenteljesnek tartom, hogy egy kormány csak azért, hogy egy megbízást nyert emberének Horvátországban pozíciót és többséget teremtsen, ilyen tervhez nyúlts megváltoztatni akarja azt a törvényt, a mely annyi küzdelem árán létesült. Annak idején én sem helyesletem egészében azt a formát, a melyben a szolgálati pragmatikát törvényerőre emelték, de a kormánynak azt a

szándékát, hogy egy már megalkotott törvényt a magyarság rovására megváltoztasson, szomorúnak találom az országra nézve.

A kormány tervét, mint értesülünk, már ma szóvá teszik az ellenzéki pártterkezteleten.

A város ügyei

Folytatólagos közgyűlés a városnál

— Lapunk tudósítójától —

Makó, nov. 15.

Makó város képviselőtestülete tegnap délelőtt kezdte a november havi rendszeres közgyűlésre felvett ügyek tárgyalását. A képviselőtestület tegnap ugyaszólván reggel 9 órától déli 12 óráig, délután 3 órától 6 óráig tárgyalt és a fontosabb ügyeket el is intézte. A közgyűlés azonban a tegnapi nappal nem nyert befejezést. A kevésbé fontos ügyek a mai napra halasztottak.

Hasonlóképpen mára halasztotta el a képviselőtestület az 1011. évi költségvetés tárgyalását is, mint megemlékeztünk azért, mert a tárgysorozatba felvett ügyek letárgyalásának eredményétől a költségvetés egyik-másik tételének megváltoztatását tétellezte fel.

A tárgysorozatra kitűzött ügyek letárgyalása azonban miben sem érintette a költségvetést, így azt a mai folytatólagos közgyűlés úgy vette tudomásul, mint azt a város főszámvevője, illetve a tanács betérjesztette.

A mai folytatólagos közgyűlés iránt már igen megcsappant az érdeklődés. A felszólalások is igen ritkák voltak. Nagybárá tudomásul vették minden tárgynál az állandó választmány javaslatát.

A folytatólagos közgyűlést Galambos Ignác dr. polgármester délelőtt 9 órakor nyitotta meg. A tárgysorozatra kitűzött ügyek előadói voltak. Bán Zsigmond dr. városi közigazgatási ügyész, Gora Sámuel városi főjegyző, Gorcsa Páter városi tanácsjegyző, Hajdu János főszámvevő és Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsos.

A mai folytatólagos közgyűlés első sorban is tudomásul vette a belügyminiszternek azt a határozatát, mely szerint a szegénymenház élelmezését Kankl János haladéktalanul megkezdeni tartozik.

Rákossy Gyula rendőrkapitány a házzsámtáblák védelméről alkotott szabályrendeletet, melyet azonban Makó város képviselőtestülete a szeptember havi közgyűlésén a napirendről levett. A képviselőtestület ezen határozata ellen a rendőrkapitány a vármegyénél élt felelősséggel, ennek következtében a vármegye törvényhatósága a szá-

bályzatnak újból való tárgyalását rendelte el.

A szabályzatot a mai közgyűlésen tárgyalta Makó város képviselőtestülete s azt teljes egészében elfogadta.

Tudomásul vette Makó város képviselőtestülete Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, mely szerint a villanyvilágítást fejleszti. Ellenben megtagadta azt, hogy a rendőrtisztviselők, valamint a rendőrlégények baleset ellen biztosíttassanak.

Kolossy Jenő városi főmérnök megfélebbezte Makó város képviselőtestületének azt a határozatát, mely őt kötelezte hivatalos óráinak pontos betartására. A vármegye törvényhatóságának a felelősségre hozott határozatában az jut kifejezésre, hogy a főmérnök nem korlátozható ugyan magánmunkalatai végzésében, de annak dacára tartozik hivatalos óráit pontosan betartani.

A képviselőtestület tudomásul vette a törvényhatósági bizottság határozatát és kötelezte Kolossy Jenő főmérnököt hivatalos óráinak pontos betartására.

A város képviselő testülete a törvényhatósági bizottság határozata alapján kimondotta, hogy a rendőrlégénységet új fegyverekkel látja el.

A mai napra összegyűlt városi képviselők a legnagyobb érdeklődéssel várták az 1911. évi költségvetés tárgyalását. Mivel azonban a költségvetés tétellei az eddigi tárgyalásokból kifolyólag semmiféle változás alá nem estek, a képviselőtestület azt minden változás nélkül elfogadta. Hasonlóképpen tudomásul vette a közgyűlés a virilisek névjegyzékét is.

— A dígsztor haszonbérbe

adása. Többször irtunk már a dígsztor haszonbérbe adásáról és nem egyszer vettük bírálat alá azt a szerződési formulát és ajánlatot, melyet a dígsztor részvénytársaság Makó városához betérjesztett. A szerződés szerint a dígsztor részvénytársaság 30 évre veszi haszonbérbe Makóvárosától a dígsztor és pedig akként, hogy az első 10 évben fizet 600, második 10 évben 800, a harmadik 10 évben 1000 korona haszonbért és ezenkívül kártalanítja azokat a tulajdonosokat, kiknek állatai elhullottak. A városi tanács, nemkülönben az állandó választmány belátták, hogy a dígsztor a város kezelésében semmiféle haszonnal nem jár, azért a mai közgyűlésen javasolták annak a szerződésnek jóváhagyását, melyet a polgármester a közgyűlés jóváhagyásának reményében már megkötött. A közgyűlés a szerződést megerősítette.

A vasúti átjárók ügye

Hogy védik a közönség érdekét

— Lapunk tudósítójától —

Makó, nov. 15.

A város mostani közgyűlésének egyik legizgatóbb tárgya az arad-csanádi vasút pályatestét keresztelő átjárók ügye volt.

Nemesak maga az a tény keltett hangos méltatlankodást képviselőink közt, hogy a vasúttársaság az egyik átjárót egyszerűen elzáratta, hanem még inkább felháborította a városatyákat a mérnökségnek ez ügyben való igazán érthetetlen eljárása.

A vasúttársaság tudvalevőleg mostanában állomás területét kibővíté. E végből műszakilag is más-ként rendezkedik be.

E kibővítési terv következménye volt, hogy az áruaktár végénél a sineken keresztül emberemlékezet óta meg volt gyalogjárót elzáratta s ugyanez okból vette tervbe a társaság az állomás két oldalán — Apátfalva felől és Szeged felől is — a kocsis átjáróknak eddigi helyükről kifelé távolabbra való áttételését is.

Meg van azonban az utja-módja azon eljárásnak, a melyet a terv keresztülvitelében követni köteles. És a társaság be is tartja a szabályt.

Az általa kért közigazgatási eljárás, melyet a helyszínén tartottak, meghívták az összes érdekelteket. Meghívták oda a város közönségét is, a mely éppen ezen átjárókkal van érdekelve.

Ez év júniusában volt ez a helyszíni tárgyalás, melyre a városi tanács, mivel Kolossy Jenő főmérnök éppen szabadságon volt, a segédmérnököt küldötte ki.

Hogy megtartották-e a tárgyalást s mit végeztek ott és különösen, hogy mi történt az átjárókra nézve mindezt seki se tudta a városban tegnapig.

Mert a mérnöki hivatal nem tartotta szükségesnek azt, a mi kötelessége lett volna, hogy eljárása eredményéről s általában a tárgyalson történekről jelentést terjesszen be.

A szombati állandó választmányi ülésen kaparták ki a bizottsági tagok azt is, hogy megtartották ezt a helyszíni tárgyalást. Ez a választmány adott utasítást az előjáróságnak arra is, hogy a hétfői közgyűlésen okvetlenül jelentsék, mi történt hát a közigazgatási bejárás-kor.

Hétfőre aztán előkerült a helyszíni tárgyalásnak — de csak a vármegyéről — a jegyzőkönyve. Eből kislát, hogy úgy a gyalog átjáró elzárásához, mint a két kocsis átjáró kihelyezéséhez Makó város közönsége nevében kocsisjárult a kiküldött mérnök.

Ennek a jegyzőkönyvi hozzájárulásnak az alapján intézkedett aztán a vasutársaság az átjárók dolgában, a melyek miatt az egész közönség felháborodott.

A kiküldött mérnöknek senkise adott meghatalmazást arra, hogy a város közönségének ilyen eminens jogait egyszerűen feladja. Mégis feladta. S nem lehetetlen, hogy éppen ebből lesz még nagy baj. Mert ha nem sikerül az átjárók megnívittatása, csakis ennek lesz tulajdonítható.

A D. M. K. D. a közönséghez

Az új vezetőség felhívása

Délmagyarországon, hazánk e leggazdagabb és legnépesebb területén, az idegen törekvések évről-évre tört hódítanak. A külföldről szított izgatás mindinkább előre tör és a magyar befolyás a magyarság nemtörődömsége folytán háttérbe szorul.

Az idegen áramlatot segíti minden: a templomuk, a felekezeti iskolájuk, a pénzügyeik és a rokonnyelvű külföld. Ellenben a magyarságnak Délmagyarországon eddig semmiféle segítsége nem volt.

Most magyarságunknak, nemzeti kulturánknak új társadalmi erőssége, vára épült Délmagyarországon is, hogy a gazdag buzatermőföldet, a kalászos rónaságot, az ország e legdusabb területét megmentse a magyarságnak. Szegeden 1903. évi december 8-án országos részvétel mellett megalakult a **Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület** és céljait tűzte ki, hogy kitartással előre haladjon a magyar kultúra terjesztésének útján, mert a nemzeti gondolat és a nemzeti aspiráció immár nem állhat meg annál a pontnál, a mely a magyarság öntudatát folyton-folyvást ébren tartsa, hanem kell, hogy hathatósan és eredményesen működjék abban az irányban is, hogy a barátságos és a magyarság iránt szimpátiikus idegen nyelvű népek a magyarosodás gondolatát megszeressék.

A közművelődési egyesületnek működése kiterjed Arad, Bácsbódog, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Jásznagyunszolonok, Krassó-Szörény, Pestpilissoltkiskun, Tómes, Torontál vármegyék és Budapest székesfőváros területére; célja pedig az, hogy a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó minden erővel apója, fejlessze és erősítse Délmagyarországon a hazafias magyar szellemet, terjessze a magyar nyelv ismeretét.

Az egyesület tagja lehet minden fedhetlen jellemű férfi és nő, továbbá erkölcsi és jogi személy.

Az egyesület tagjai: örökös, alapító, rendes és pártoló tagok. Örökös tagok mindazok, kik az egyesület alapítókéjének gyarapításához egyszer s mindenkorra legalább ezer koronával járulnak. Ezen összeg tíz éven át évi száz koronás részletekben is fizetendő.

Aki ezer koronánál nagyobb összeggel lép be a kulturegyesületbe, annak befizetése, mint a D. M. K. E. javára tett alapítvány, örökös az alapítványozó neve alatt kezelik és csakis a kamata fordítható kulturális célra. Az alapítványt tevő épen úgy, mint az örökös tag, tagjává válik a D. M. K. E. igazgatóságának,

Az egyesület alapító tagjai azok, akik az egyesület alapítókéjének gyarapítására legalább kétszáz koronával járulnak. Ezen összeg négy éven át évi ötven koronás részletekben is fizetendő. Az örökös és alapító tagsági díj, mint a kulturegyesület részére tett érintetlen alapítvány és ötven koronát elérő adomány az adományozó neve alatt öríztetik és csakis a kamata fordítható az egyesület céljaira.

Az egyesület rendes tagjai azok, kik évenként két korona tagsági díjat fizetnek az egyesület pénztárába.

Az egyesület fiókjai maguk állapítják meg évi tagsági díjukat, aként azonban, hogy minden tag után évi két-két korona az egyesület támogatására a központba beküldendő.

A rendes tagok kötelezettsége aláírásuktól számított öt évig áll fenn az egyesülettel szemben, beszámításával azon egész éveknek, melyben a belépés történt. A rendes tagok jogosítva vannak ötven korona tőkének az egyesület pénztárába való befizetésével tagsági díjfizetési kötelezettségüket megváltani, mely esetben életük fogytáig a kulturegyesület rendes tagjai maradnak.

Pártoló-tagok azok, kik bármely adománnyal segítik elő az egyesület célját.

Az egyesület a legkisebb adományt is köszönettel fogadja és azt hírlapokban és évkönyvekben nyilvánosan nyugtazza.

Védnök:

József királyi főherceg.

Dániel Ernő báró, Rákossy Jenő, valóságos belső titkos tanácsos, elnök főrendiházi tag-társelnök.

Perjessy László, Gallovich Jenő, tiszteletbeli elnök, ügyvezető alelnök, tiszteletbeli alelnök, főtitkár.

Makói Uránia Színház.

November hó 16-án, szerdán este 8 órakor

nagy előadás

a következő kitűnő műsorról:

1. Görög ur szívfájdalma. Humoros.
2. Tinisz. Nagy látványosság.
3. Szerelmi történet. Dráma.
4. A francia Alpesek. Gyönyörű látványosság.
5. A soffőr. Dráma.
6. Sok hühó a buzgonyáért. Humoros.
7. Üstökös a láthatáron. Humoros.

Helyárak: I. hely 80, II. hely 60, III. hely 40, karzati ülő 50, karzati állóhely 20 fillér.

Kedvezményes bérletfizetek válthatók **Endrei Márton** és **Vézi Dezső** urak üzletében, este a a pénztárnál.

Tisztelettel:

AZ IGAZGATÓSÁG.

NAPI HIREK

— **Ülés a vármegyén.** A múlt hó 30-án megejtett megyebizottsági tagválasztások elleni felebbezések határideje tegnap járt le. Erre tekintettel a választások igazolása s a beérkezett felebbezések elbírálása végett a vármegye igazoló választmánya holnap, szerdán délelőtt 11 órakor a vármegyházánál ülést tart.

— **Uj tanítói állás.** A makói polgári leány iskolánál eddig Csukás Gézáné, mint helyettes tanárnök működött. Minthogy azonban a törvény értelmében helyettes tanerő csak bizonyos ideig alkalmazható, Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága utasította Makó város képviselőtestületét a polgári leányiskolánál rendes tanítónői állás szervezése, illetve betöltése iránt. Ezen utasításnak Makó város képviselőtestülete a mai közgyűlésén tett eleget és pedig akként, hogy Csukás Gézáné rendes tanítónővé választotta meg, de egyben kimondotta azt is, hogy a fizetésben beálló többletet az államtól kérelmezi.

— **Megvont jutalék.** Makó város képviselőtestülete a múltban Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsosnak a téglagyár tiszta jövedelméből 3 százalékot adott. Ezt a jutalékot azonban a képviselőtestület, mint ismeretes, megvonta. A határozat ellen annak idején Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsos a vármegye törvényhatósági bizottságánál élt felebbezéssel. Igaz ugyan, hogy ezt a felebbezést nem utasította el teljesen Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága, hanem visszaküldötte azt újabb megfontolás végett Makó város képviselőtestületéhez. Ezen az alapon ma újra tárgyalta a képviselőtestület a jutalék ügyét és csaknem egyhangú határozattal kimondotta, hogy azt Pákh Kálmántól megvonja.

— **A tűzörség új telefonja.** A városi székhelyben levő központi tűzörség telefon által van össze kapcsolva egy az újvárosi, valamint a belvárosi refermátus ó-templommal a tűzjelzés pontos teljesítésére. Minthogy ez a tűzjelző telefon vezeték teljesen elromlott és céljának már egyáltalán meg nem felelt, a városi tanács a mai közgyűléshez előterjesztést tett a tűzörség részére új telefon vezeték beszerzése iránt. A képviselőtestület s tanács javaslata alapján 544 korona költséget szavazott meg erre a célra és megbízta a mérnöki hivatalt, valamint Pákh Kálmán városi gazdasági szaktanácsost, hogy a tűzörségi telefont haladéktalanul szereltesse fel.

— **Tisztújítás a városnál.** [A városnál ez idő szerint üresedésben van a főszámvevői és az adópénztári ellenőri állás. A polgármester megkeresése folytán a vármegye alispánja az üresedésben levő állások betöltéséhez szükséges közgyűlés határidejét e hó 22-én délelőtt 10 órára tűzte ki.]

— **Hitelesítő közgyűlés a városnál.** A november havi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítését csütörtökön délelőtt 10 órára tűzte ki Galambos Ignác dr. polgármester.

— **Gyűlés a drágaság ellen.** Említettük már, hogy az Omke országos akciót indít a drágaság megszüntetése érdekében s e vég-

ből az ország minden városában gyűlést tart. E gyűlést Makón vasárnap, e hó 20-án délelőtt tartják meg a makói kereskedők egyesületében.

— **Gazdák gyűlése.** A „Magyarországi kisbirtokos szövetség makói egyesülete“ vasárnap, e hó 20-án délután 3 órakor szokott helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait ezúton hívja meg a vezetőség. Tárgy: Elnök és alelnök választása.

— **Helyettesítés.** Galambos Ignác dr. polgármester a sikkasztás miatt állásától elmozdított Eder János mázsakezelőt Proska Gusztávval helyettesítette. Ezt az intézkedését a polgármester a mai közgyűlésnek jelentette be, mit az tudomásul is vett.

— **Ötvenezredes korona** — egyetemre. Tegnap küldte szét a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1911-iki költségvetését, abból kiténik, hogy az egyetemek szaporításának előkészítésére ötvenezredes koronát fordítanak. A főiskolai hálózat csomópontjainak kijelölésére az indokolás: Pozsony, Kassa, Debrecen, Temesvár és Pécs városát a széleken, az ország szívében pedig Szegedet. Temesvárott műegyetemet állítanak, a többi városban pedig tudományos egyetemet. Olyan sorrendben, a melyet a hozzájárulások pénzügyi könnyedsége kijelöl. Mindenik helyen annyi és oly fakultás lesz, amennyit és amelyet a helyi viszonyok, az ország közgazdasági szükségletei és kulturális érdekei kívánnak.

— **A vágóhídi állatorvos lakása.** Megemlékeztünk már arról, hogy Katona Imre vágóhídi állatorvos tekintettel arra a körülményre, hogy a vágóhídnél a pályázati feltételekben kiírtaknak megfelelőleg a természetbeni lakást meg nem kaphatta, 640 korona lakbért kért Makó városától. A kérelmet azonban a mai közgyűlés nem teljesítette, hanem kimondotta, hogy a vágóhídi állatorvosnak a vágóhid közelében lakást bérel.

— **Drágább lesz az üveg.** A táblaüveg gyárak az exportra nézve feltámasztották a nem rég felbomlott kartelt és majdnem azzal egyidejűleg külön-külön körlevélben tudatták vevőikkel, hogy a belföldön is 10 százalékkal felemelték az árakat. Amint a M. K. L. értesül, a belföldi üzletre vonatkozólag is a kartel közel van a létesüléshez, ámbar a tárgyalásokat erre nézve még nem fejezték be. A kartel már is előre veti árnyékát, amennyiben sem a magyar, sem az osztrák táblaüveg-gyárak az év végénél későbbi szállításra nem fogadnak el megrendelést.

— **Hurokra került tolvajok.** Nehány nappal ezelőtt megemlékeztünk arról, hogy Gyarmati Sándornak Kozma Pálné korcsmájában eltűnt ezüst órája láncostul együtt. A rendőrség a nyomozást megindította és a tetteseket Baranyi Péter és neje személyében kinyomozta. Ezek ugyan az órát és láncot már eladták Demkó Istvánné kiszombori asszonynak, ki jól tudta, hogy a tárgyak lopottak. A rendőrhatalóság mind a háromjuk ellen megindították az eljárást.

— **Gazdátlan eselődöknyv.** Makó város rendőrkapitányi hivatalánál egy darab gazdátlan eselődöknyvet őriznek, melyet az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt vehet át.

— **Duhajkodó inasok.** Tegnap este Szentesi Pál és Sipos Lajos inasgyerekek a Lonovics sugárúton, Hold- és Munkácsi-utcán több háztulajdonosnak ablakát betörték és a kerítéseket megrongálták. A két inas beismerte tettét, miért is ellenük megindították az eljárást.

— **Teljesített kérelem.** Pallagi Sándor, ki a díjostornán mint futó volt alkalmazva, ezen teendőin kívül a zsiradékok kezelését is ellátta eddig teljesen ingyen. Most az iránt adott be kérvényt Makó város képviselőtestületéhez, hogy őt ezen munkájáért havi husz korona díjazásban részesítse. Ugy a városi tanács, valamint ez állandó választmány a kérelmet indokoltnak találta, azért a közgyűlés Pallagi Sándornak a zsiradékok kezeléséért fizetését 5 hónapra visszamenőleg havi 20 koronában állapította meg.

— **Szerencsétlenség.** Ma délelőtt Dékány István gazdálkodónak valami dolga akadt a vasuton. Míg az egyik hivatalban ügyeit intézte, lovait kihagyta az állomás előtt. Ekkor egy tehervonat érkezett be a pályaudvarra. Ettől a lovak megijedtek és elragadták a kocsi és neki rohantak egy villamkarónak. E pillanatban a rud kettő törött és annak hegyes vége keresztül szurta az egyik lovat. A kinok között vergődő lovat a tulajdonos kérelmére a vasutnál levő ügyeletes rendőr agyonlőtte.

— **Üstökös a határon.** Amit évek óta rettegetve várt az emberek féltékesebb része, a Halley-üstökös, alig volt látható az Alföldön. Egyszer kétszer homályosan láthatók voltak a gyán a körvonalai, de teljes pompájában csak az Uránia szerda esti előadásán mutatkozik be s a makói közönségnek is alkalmá lesz ekkép gyönyörködni benne. A gazdag műsor egyéb fényes számai is megérdemlik a legnagyobb érdeklődést.

— **Libalopás.** Nehány nappal ezelőtt, mint annak idején megirtuk ismeretlen tettes Demény István nagylaki gazdálkodótól, míg az a tanyából távol volt, 15 darab libát lopott el. A tettes ma már nem ismeretlen, mert a csendőrség kinyomozta azt Sipos Istvánné csanádpalotai asszony személyében, ki ellen lopás büntette miatt indult meg az eljárás.

— **E motor veszedelemben.** Tegnap estefelé Ferkel Sándor és Gulácsi Lajos csanádpalotai legények a tanyaról a faluba igyekeztek. A két suhanc utja a sineken vitt keresztül. Mikor azokon áthaladtak, a közelben egy nagy darab terméskövet pillantottak meg. A két legény talán nem is annyira rossz szándékból, mint inkább csintalan-ságból a nagy terméskövet a sinre helyezte. A motor éppen jött Arad felől, melynek vezetője korán észre vette az akadályt és idejében fékezni kezdett, így sikerült neki a motort ezelőtt megállítani, mielőtt baj történt volna. A két legényt nyomban letartóztatták és ellenük az eljárást megindították.

— **Táncestély.** A makói kereskedelmi alkalmazottak ujonnan alakult egyesülete e hó 26-án, szombaton este 9 órakor tartja meg idei első táncestélyét, az „Uri-Kaszinó emeleti nagytermében (a gymnáziummal szemben) Az előjellekből ítélve, e mulatság úgy fényességben, mint anyagi és erkölcsi sikerben kiváló lesz. A rendezőség a siker érdekében minden lehetőt elkövet, hogy vendégei az estélyen

minden tekintetben fésztelenül és jól mulassanak.

— **Iparos bál.** A makói iparos ifjuság mint minden évben, úgy az idén is sikerültnek ígérkező *Katalin táncestélyt* rendez e hó 27-én a „Korona-szálloda emeleti termében. A rendezőség ezután is felkéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, hogy ebbeli igényüket jelentsék be a rendezőség bármely tagjánál.

— **Az őszi kiürítés meg kezdődött** és minden raktáron lévő divat cikkek gyári árban árusítottak ki a *Pallagi cégnél*.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságra jelentkeztek:* Bencze József Varga Viktóriával. — *Házasságot kötöttek:* Molnár János Horváth Viktóriával. — *Elhaltak:* Felberbauer Ignác 12 napos. Borka József 9 éves, Dékány Lajos 14 hónapos korában.

— **Szép bajusz nyerhető a Lukács féle „Gloria bajuszpedrő“** által mely az eddigi bajuszpedrőket minden tekintetben felülmulja. A bajuszt neveli, ápolja szépen tartja ugyanígy, hogy rövid idő alatt az egész országban közkedvelt is lett Kapható fehér, barna, fekete színben 30 és 20 filléres dobozokban. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyan ott a gyógyszerárban kapható.

Kern Lajost elítélték

Három évi fegyházra kapott

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, nov. 15.

Kern Lajos dr. a sikkasztó szegedi közjegyző bűnügyében ma délután öt órakor mondotta ki a szegedi bíróság az ítéletet. E szerint *Kern hatrendbeli sikkasztás bűntette és egyrendbeli család vétsége miatt három évi fegyházra ítélték.*

Nagy érdeklődéssel várta a közönség az ítélet kimondását. Kern Lajos jövendő sorsa fölött ezzel az ítélettel három esztendőre határozta. De mi lesz még ezután! *Kilencvenrendbeli bűnpört indított meg ellene a szegedi királyi ügyészség s azok közül eddig csak hét ügy letárgyalását fejezték be.* Egy-egy ügye csaknem teljes napot vett igénybe, mert a tárgyalások folytatáskor hat napon keresztül tartottak. Ennyi időmég a világ megteremtéséhez is elegendő volt, de előreláthatólag hatáson, sőt tizenhátszor annyi sem lesz elegendő ahhoz, hogy a Kern-ügy aktái végleg lekerüljenek a napirendről. Már magában véve az a tény, hogy a hét ügy tárgyalásának befejezése után egy heti időre volt szükség a főlhalmazott óriási anyag áttekintése céljából addig, amíg végre az első ítéletet kimondták — világosan enged következtetni a továbbiakra. Csak egy futólagos pillantást kell a jövőbe vetnünk és — nem látunk semmit. Legalább olyan pozitívumot nem, amely felel arra a kérdésre, hogy hát tulajdonképpen mennyi időre is ítélték el Kern Lajost, mennyit töltött ki ebből és mennyi maradt még hátra kitöltendő? A főlebbezések beszámíthatatlan sokasága a táblához és a Kuriához, majd közben újabb tárgyalások, újabb ítéletek, mind-mind arra a csöppet sem va-

lószerűtlen jóslásra vezetnek rá az embert, hogy a Kern-ügy aktáit, azok métermázsányi súlya miatt, stráfkocsin kell majd szállítani a királyi törvényszék épületéből a királyi tábláig, onnan pedig külön vagonokban a királyi Kuriáig. Ebben aligha fog kételkedni valaki, viszont az nagyon is bizonytalan, hogy mikor szakad majd igazán vége ennek a kilencvenrendbeli bűnpörnek. Csecsemőkéből válnak akkorra törvényszéki bírák, Kern Lajos pedig — tessék elhinni — akkorra régen megszenvedett már bűneinek, ha mindjárt hosszú sorozatáért is.

Nem is kell ahoz költői képzelet, hogy magunk előtt lássuk azokat a lelki és testi gyötrelmeket, amelyek Kern már eddig is keresztülment és amelyekben még csak ezután fog igazán keresztülmenni. Mondjuk, hogy elítélik összesen öt, hét vagy kilenc évre, de a közbeszó idő, amely a tárgyalásokhoz, az ítéletek kimondásához, főlebbezésekhez, jogerőre emelkedéshez és a többihez szükséges, kiszámíthatatlanul sok lesz. Ő maga: Kern Lajos pedig csendesen, a megalázott, meghurcolt, tönkretett ember beletrördő tehetetlenségével várja-várja évek hosszú során át a szabadulás óráját, amikor először léphet ki szabadon az utcára, hazarohanhat feleségéhez, gyermekeihez és tudja isten *hogyan fogja akkor mondani, de mindenesetre ezt mondja:*

— Hazajöttem . . . kiszabadultam . . . megszenvedtem minden bűnös cselekedetemért, fogadjatok vissza.

Addig azonban nagyon sok minden történhetik. A métermázsányi aktákat nem lehet olyan könnyen végezni. *És itt van a hiba, a magyar igazságszolgáltatás régi hibája.* Igaz, hogy az ügy nagyon bonyolult, sokan szerepelnek benne, még többet vallanak pró és kontra, de mégis nemcsak lehetne, hanem kellene is segíteni azon, hogy az ilyen, szinte a jövő generációkig kiterjedő bűnügyekben az igazság gyorsabb tempóban szolgáltatassék ki. Mert az ilyen, évekig tartó huzavona a métermázsás aktacsomók miatt, a sok elodázás és főleg a delikvens ide-oda hurcolása csaknem fölöslegessé teszi magát az ítéletet is. Mert bizonyára nagyobb szenvedést áll ki a bilinesekbe vert bűnös akkor, amidőn a tárgyalóterem közömbös arcu közönsége előtt (amely, pláne, egykor barátja volt), u hól és újból évek során át vallatják s keresztkérdések, mint a leg-súlyosabb fegyházra ítélté, ha céljában akár hosszú évekig magára van hagyva.

KÖZGAZDASÁG

Gabonárák.

Buza	— — —	970—980 K
Árpa	— — —	680—7—
Zab	— — —	8—
Uj-Tengeri	— — —	420—440

Az árak 50 kilónként korona értékben értendők.

Hagymaárak:

Vereshagyma	—	540—580
Foghagyma I. rendű	—	30—82
„ II. „	—	28—30—

Az árak száz kilogramonként korona értékekben értendők.

Öngyilkos menyecske

Egy szerelmes asszony halála

— Lapunk tudósítójától —

Makó, nov. 15.

Nagybányai tudósítónk egy a községben szenzációt keltő öngyilkossági esetről értesít bennünket. Egy fiatal asszony, ki alig két hónapja, hogy férjhez ment, dobta el magát, megdöbbenve az életet.

Maga az eset a következő:

Zsiros Mihály megyesegyházi gazdálkodó két hónappal ezelőtt kötött házasságot Nagybányai Dragán Juliánával, ki a községben egyike volt a legszebb leányoknak.

A leány nem szívesen ment férjhez Zsiros Mihályhoz. Eleinte azt mondta, hogy nem szereti azt az embert és ebben, mint a fejlemények igazolni fogják, teljesen igazat is mondott. Később pedig azt mondta, hogy ő nem szeret elmenni Nagybányai Zsirosról lakni. Szülei azonban sokat beszéltek a leánynak, míg végre ráállott, hogy férjhez megy Zsiros Mihály megyesegyházi gazdálkodóhoz.

Nemsokára meg is tartották a lakodalmat és a fiatal házaspár elmentek Medgyesházára. A fiatal asszony új otthonában nem jól érezte magát. Folyton szomorkodott. Hasztalan igyekezett őt jóindulati férje megvigasztalni.

Nehány nappal ezelőtt a fiatal asszony azt mondta az urának, hogy ő haza megy szüleinek látogatására Nagybányai megyesegyházra. A férj teljesítette felesége óhaját. Már másnap elengedte feleségét.

Alig hogy a fiatal asszony tulcselt a viszontlátás örömein, gyomor-bántalmakról kezdett panaszkodni és három nap múlva borzasztó kinok között meghalt.

A községi orvosnak már maga a betegség is igen gyanusnak tűnt fel és minthogy a halálakat megállapítani nem tudta, a gyanus körülmények közt bekövetkezett halálesetről jelentést tett a hatóságnál.

A hatóság elrendelte a hullának boncolását és két dolognak jötték a nyomára. Egyik az volt, hogy a szerencsétlen asszony foszfórral megmérgezte magát. A másik dolog azt igazolta, a mit a fiatal asszony még lány korában mondotta, hogy nem szereti Zsiros Mihályt. *Hét hónapos bizonyítékát találták meg a boncolás alkalmával annak, hogy Dragán Juliánna régóta mást szeretett és e miatt, de meg a naponta közelebb érkező szegény miatt vált meg az életől.*

SZERKESZTOI ÜZENET

I. S. városi képviselő urnak. Helyben. Sokszor megizentük már ezen a helyen, hogy névtelenül beküldött közleményt nem közlünk. Ez az izenetünk Önnek is szól. Az adatait különben is téveseknek találtuk.

Lapelárusító fiúk felvételnek a kiadóhivatalban.

